

POLİNOM - PARABOL

SORU BANKASI

- KAZANIM ODAKLI KONU ÖZETİ
- YENİ NESİL SORULAR
- PRATİK YÖNTEMLER
- BASAMAKLI ZAMAN YÖNETİMİ
- ÇÖZÜM STRATEJİLERİ
- KADEMELİ TESTLER
- ÖSYM SORULARI

Burcu ALTUNAL
Hülya BODUKCU
Onur ÖZTÜRK

Faruk KORKMAZ
Kadir ÖNER

- Polinom
- Çarpantılara Ayırma
- İkinci Dereceden Denklemler
- Karmaşık Sayılar
- Parabol
- Denklem ve Eşitsizlikler

VIDEO SORU ÇÖZÜMÜ

You
Tube

Hız ve Renk Uzaktan Eğitim Kanalı'nda
Konu anlatımı ve daha fazlası!

HIZ VE RENK

Kitabımızı Tanıyalım!

Konu Özeti

Kazanıma ait temel bilgilerin verildiği bölümdür.

Hızlı Bilgi - Pratik Yöntemler

Zaman kazandıracak ve soruyu kısa yoldan çözenizi sağlayacak bilgilerdir.

Basamaklı Zaman Yönetimi

Zaman yönetimi becerisi kazanmanız amacıyla her testin üzerine ideal çözüm süresi yazılmıştır.

Bilgi Kavrama Sorusu (BKS)

Kazanımın kavranması için verilen farklı zorluk düzeylerinde çözümlü sorulardır.

Kazanım Kavrama Testi (Yeşil Test)

Her kazanımın altında, sadece o kazanımla ilgili sorulardan oluşan testtir.

Bilgi Kavrama Testi (Mavi Test)

Konunun kavranması için temel düzey sorulardan oluşan testtir.

Bilgi Uygulama Testi (Kırmızı Test)

Konunun pekiştirilmesi için üst düzey sorulardan oluşan uygulama testidir.

ÖSYM Tarzı Test (Turuncu Test)

Konu ile ilgili ÖSYM'nin sorabileceği zorlukta hazırlanan karma testtir. Yeni nesil sorular ağırlıktadır.

Çıkış Sorular (Turkuaz Test)

Konu ile ilgili ÖSYM'nin sorduğu soruların bulunduğu testtir.

G. KOORDİNATÖR:
Harun DERİN

YAZARLAR:
Burcu ALTUNAL
Faruk KORKMAZ
Hülya BODUKCU
Kadir ÖNER
Onur ÖZTÜRK

EDİTÖR:
Nuri SOYUDURU

Copyright © Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Hangi amaçla olursa olsun,
bu kitabın tamamının ya da bir kısmının,
kitabı yayımlayan yayınevinin önceden
izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması,
yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN: 978-625-7532-08-2

0311 - 1 - 21

www.hizrenk.com

hizrenk@isler.com.tr

[@hizveren](https://www.instagram.com/hizveren)

SUNUŞ

Sevgili Öğrenciler,

Hepiniz hedeflerinize ulaşmak için sınavlara giriyorsunuz. Bu sınavlara hazırlık süreci uzun, yorucu ve sabır isteyen bir yolculuk. HIZ ve RENK YAYINCILIK olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı bir görev bilmekteyiz. Bu anlayışla hazırladığımız soru bankalarımızla sınavlara hazırlık sürecinde başarınızı daha yukarılara taşımak ve istediğiniz hedefe sizleri ulaştırabilmek temel amacımızdır.

POLİNOM - PARABOL SORU BANKASI, siz değerli öğrencilerimizi ÖSYM tarafından hazırlanan TYT ve AYT sınavlarında çıkabilecek sorulara adapte edebilme düşüncesiyle oluşturulmuş eşsiz bir yardımcıdır. Kitabımızda 220 tanesi çözümlü ve 615 tanesi video çözümlü olmak üzere, toplam 835 soru bulunmaktadır.

Titiz bir çalışmanın ürünü olan POLİNOM - PARABOL SORU BANKAMIZ, MEB'in müfredat programıyla ve ÖSYM'nin soru tarzlarıyla birebir uyumlu olup oluşturulan tüm testler ve sorular konu kavrama ve uygulama sırasına göre kademeli bir şekilde hazırlanmıştır.

İki bölümden oluşan kitabımızın 1. bölümünde 10. sınıf konularından Polinom, Çarpımlara Ayırma ve II. Dereceden Denklemler; 2. bölümünde 11. sınıf konularından Parabol ve Denklem - Eşitsizlikler konuları yer almaktadır.

Kitabın hazırlanmasında büyük emekleri geçen yazarlarımız Sayın Burcu ALTUNAL, Faruk KORKMAZ, Hülya BODUKCU, Kadir ÖNER ve Onur ÖZTÜRK'e; kitaptaki soruları titizlikle inceleyen redakte ekibimizin değerli üyeleri: Abdullah AHMETOĞLU, Fikret HEMEK, Doç. Dr. Gürhan İÇÖZ, Öner ÇELİKAN, Sümeyye USTA, Dr. Saygın DİNÇER, Mete AKAR, Çağdaş POLAT, Mehmet ERTAŞ, Veysel BİLGİN ve Eda Nur İLDİZ'a; editörümüz Nuri SOYUDURU'ya ve dizgi ve tasarım uzmanımız Raşit SAVAŞ'a teşekkür ederiz.

Başarılarınıza Hız ve Renk katabilmek dileğiyle...

HIZ VE RENK YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM (10. Sınıf Konularını İçerir)

1. POLİNOMLAR

Polinom Kavramı	7
Sabit Polinom ve Sıfır Polinomu	11
Polinomların Eşitliği	12
Katsayılar Toplamı	14
Sabit Terim	15
Polinomlarda Toplama ve Çıkarma	18
Polinomlarda Çarpma İşlemi	20
Polinomlarda Bölme İşlemi	22
Polinomların Dereceleri	28
Polinomun Grafiği	31
Testler	37
ÖSYM Soruları	51

2. ÇARPANLARA AYIRMA

Çarpanlara Ayırma Yöntemleri	55
Gruplandırma Yöntemi ile Çarpanlara Ayırma	56
Tam Kare Özdeşliği	58
İki Kare Farkı Özdeşliği	59
Üç Terimlilerin Çarpanlara Ayrılması	62

Değişken Değiştirme Yöntemi ile Çarpanlara Ayırma	63
İki Terimin Toplamının ve Farkının Küpü	66
İki Terimin Küplerinin Toplamı ve Farkı	67
Rasyonel İfadelerin Sadeleştirilmesi	70
Testler	73
ÖSYM Soruları	81

3. İKİNCİ DERECEDEKİ DENKLEMLER

İkinci Dereceden Denklem Kavramı	85
Çarpanlara Ayırma ile Kök Bulma	86
Diskriminant Yoluyla Kök Bulma	88
Değişken Değiştirme Yöntemiyle Kök Bulma	91
Özel Denklemler	92
Kök Katsayı İlişkisi	94
Kökleri Verilen II. Dereceden Denklemin Yazılışı	99
Karmaşık Sayılar	101
Karmaşık Sayıların Eşleniği	103
Testler	107
ÖSYM Soruları	119

II. BÖLÜM (11. Sınıf Konularını İçerir)

4. PARABOL

Parabol Kavramı	123
$f(x) = ax^2$ Fonksiyonunun Grafiği	124
Parabolün Eksenleri Kestiği Noktalar	126
Parabolün Tepe Noktası, Simetri Eksenini	130
Parabolün En Büyük / En Küçük Değeri	133
Parabol Grafiğinin Çizilmesi	136
Parabol Denkleminin Bulunması	138
II. Dereceden Fonksiyonlarla Modellenen Problemler	141
Parabol Doğru İlişkisi	143
Parabolde Dönüşümler	148
Testler	153
ÖSYM Soruları	175

5. DENKLEM VE EŞİTSİZLİK SİSTEMLERİ

II. Dereceden İki Bilinmeyenli Denklem Sistemlerinin Çözüm Kümesi	179
II. Dereceden Bir Bilinmeyenli Eşitsizliklerin Çözüm Kümesi	182
Çarpım veya Bölüm Şeklindeki Eşitsizlikler	188
II. Dereceden Bir Bilinmeyenli Eşitsizlik Sistemlerinin Çözüm Kümesi	193
Testler	195
ÖSYM Soruları	205

1. ÜNİTE

POLİNOMLAR

10.3. Polinomlar

10.3.1. Polinom Kavramı ve Polinomlarla İşlemler

10.3.1.1. Bir değişkenli polinom kavramını açıklar.

10.3.1.2. Polinomlarla toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemlerini yapar.

Polinom Kavramı

x bir değişken, $n \in \mathbb{N}$ ve $a_0, a_1, a_2, \dots, a_n$ birer gerçel sayı olmak üzere,

$$P(x) = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_2 x^2 + a_1 x^1 + a_0$$

biçimindeki ifadeye gerçel katsayılı ve bir değişkenli **polinom (çok terimli)** adı verilir.

x değişkenine bağlı polinomlar $P(x), Q(x), R(x), \dots$ gibi ifadelerle gösterilir.

BKS 1

Aşağıda verilen ifadelerin polinom olup olmadıklarını bulunuz.

a) $P(x) = -6x^5 + 3x - 2$

b) $Q(x) = 12x^4 - \frac{1}{x} + x^2 - 3$

c) $R(x) = \sqrt{5x} + 4x^2 + 1$

Çözüm

- a) $P(x)$ in her x değişkeninin üssü birer doğal sayıdır. Dolayısıyla $P(x)$ bir polinomdur.
- b) $Q(x)$ te $\frac{1}{x} = x^{-1}$ ve $-1 \notin \mathbb{N}$ olduğundan $Q(x)$ bir polinom değildir.
- c) $R(x)$ te $\sqrt{x} = x^{\frac{1}{2}}$ ve $\frac{1}{2} \notin \mathbb{N}$ olduğundan $R(x)$ bir polinom değildir.

BKS 2

$$P(x) = 2x^{\frac{18}{n}} - 3x^{n-4} + x + 1$$

İfadesinin bir polinom belirtmesi için n nin alabileceği değerler toplamını bulunuz.

Çözüm

$P(x)$ ifadesinin bir polinom belirtmesi için $\frac{18}{n} \in \mathbb{N}$ ve $n - 4 \in \mathbb{N}$ olmalıdır.

$n - 4 \geq 0 \Rightarrow n \geq 4$ olur. Buradan $n \in \{4, 5, \dots\}$ olur.

$\frac{18}{n} \in \mathbb{N}$ şartını sağlayan doğal sayılar

$n \in \{1, 2, 3, 6, 9, 18\}$ olur.

Her iki koşulu da sağlayan n değerleri 6, 9 ve 18'dir. n 'nin alabileceği değerler toplamı

$6 + 9 + 18 = 33$ olur.

HIZLI BİLGİ

Bir polinomda aynı dereceden bir tane terim bulunabilir.

Örneğin;

$P(x)$ polinomu $P(x) = x + x$ şeklinde yazılamaz.

$P(x) = 2x$ şeklinde yazılır.

BKS 3

$$P(x) = 2x^4 + 5x - 6$$

olduğuna göre, $P(1)$ değerini bulunuz.

Çözüm

$P(x)$ polinomunda x yerine 1 yazılarak $P(1)$ değeri hesaplanır.

$$\begin{aligned} P(1) &= 2 \cdot 1^4 + 5 \cdot 1 - 6 \\ &= 1 \text{ olur.} \end{aligned}$$

BKS 4

$$P(3x - 1) = 5x^2 + 8x - 6$$

olduğuna göre, $P(-4)$ değerini bulunuz.

Çözüm

$$\begin{aligned} 3x - 1 &= -4 \implies 3x = -3 \\ x &= -1 \end{aligned}$$

Bu değer,

$$P(3x - 1) = 5x^2 + 8x - 6$$

polinomunda x yerine yazılırsa

$$\begin{aligned} P(3 \cdot (-1) - 1) &= 5(-1)^2 + 8(-1) - 6 \\ P(-4) &= 5 - 8 - 6 \\ &= -9 \text{ bulunur.} \end{aligned}$$

BKS 5

$$R(x) = -4x + 10$$

olduğuna göre, $R(2x - 1)$ polinomunu bulunuz.

Çözüm

$$R(x) = -4x + 10$$

polinomunda x yerine $2x - 1$ yazılırsa

$$\begin{aligned} R(2x - 1) &= -4(2x - 1) + 10 \\ &= -8x + 14 \text{ olur.} \end{aligned}$$

Polinomun Derecesi, Katsayıları ve Sabit Terimi

$a_n, a_{n-1}, \dots, a_2, a_1, a_0$ gerçel sayılar olmak üzere

$$P(x) = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_2 x^2 + a_1 x^1 + a_0$$

polinomunda,

- $a_n x^n, a_{n-1} x^{n-1}, \dots, a_2 x^2, a_1 x^1, a_0$ ifadelerine **polinomun terimleri** denir.
- $a_n, a_{n-1}, \dots, a_2, a_1, a_0$ gerçel sayılarına **polinomun katsayıları** denir.
- x değişkeninin aldığı en büyük üsse **polinomun derecesi** denir ve $\text{der}[P(x)]$ ile gösterilir.
- Bir polinomun en büyük dereceli teriminin katsayısına **polinomun başkatsayısı** denir.
- a_0 ifadesine **polinomun sabit terimi** denir.

BKS 6

$$P(x) = 8x^9 - 4x^3 + 7x + 3$$

polinomu veriliyor.

Buna göre,

- P(x) polinomunun derecesini
- P(x) polinomunun katsayılarını
- P(x) polinomunun başkatsayısını
- P(x) polinomunun sabit terimini

bulunuz.

Çözüm

- P(x) polinomunun derecesi 9 dur ve $\text{der}[P(x)] = 9$ olarak ifade edilir.
- P(x) polinomunun katsayıları 8, -4, 7 ve 3'tür.
- P(x) polinomunun başkatsayısı $8x^9$ teriminin katsayısı olan 8'dir.
- P(x) polinomunun sabit terimi 3 tür. (Üssü 0 olan terimin katsayısı)

BKS 7

a pozitif tam sayı olmak üzere,

$$P(x^a) = x^{20} + 3x^{60} - x^{18}$$

polinomu veriliyor.

Buna göre, a'nın alabileceği değerleri bulunuz.

Çözüm

$$P(x^a) = x^{20} + 3x^{60} - x^{18}$$

ifadesinin bir polinom belirtmesi için a sayısı 20, 60 ve 18'in bir ortak böleni olmalıdır.

O halde a sayısının alabileceği değerler 1 ve 2 dir.

BKS 8

P(x) ve Q(x) birer polinom olmak üzere,

$$3P(2x + 1) + xQ(2x - 2) = x^3 + 2x^2 + x$$

$$Q(0) = 13$$

eşitlikleri veriliyor.

Buna göre, P(3) değerini bulunuz.

Çözüm

$$3P(2x + 1) + xQ(2x - 2) = x^3 + 2x^2 + x$$

eşitliğinde x yerine 1 yazalım.

$$3 \cdot P(2 \cdot 1 + 1) + 1 \cdot Q(2 \cdot 1 - 2) = 1^3 + 2 \cdot 1^2 + 1$$

$$3P(3) + 13 = 4$$

$$3P(3) = -9$$

$$P(3) = -3 \text{ bulunur.}$$

BKS 9

$$P(2x + 1) = 4x + 6$$

olduğuna göre, P(x) polinomunu bulunuz.

Çözüm

$2x + 1$ ifadesine $f(x)$ denirse $f(x) = 2x + 1$ ve $f^{-1}(x) = \frac{x-1}{2}$ olur.

$(f \circ f^{-1})(x) = x$ olduğundan $P(2x + 1) = 4x + 6$ polinomunda x yerine $\frac{x-1}{2}$ yazılırsa

$$P\left(2 \cdot \left(\frac{x-1}{2}\right) + 1\right) = 2 \cdot \frac{x-1}{2} + 6$$

$$P(x) = 2x - 2 + 6$$

$$= 2x + 4 \text{ olur.}$$

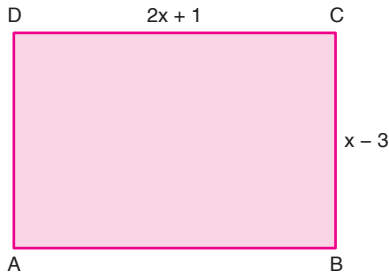
1. I. $P(x) = 2x^3 - x$

II. $Q(x) = \frac{2}{3}x + x^2$

III. $R(x) = \frac{4}{x} + x^5 - x$

fonksiyonlarından hangileri polinomdur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

2. x gerçel sayı olmak üzere,

dikdörtgeni veriliyor.

 $P(x)$ polinomu ABCD dikdörtgeninin alanı olarak tanımlanıyor.Buna göre, $P(4)$ değeri kaçtır?

- A) 2   B) 3   C) 5   D) 7   E) 9

3. $P(x) = x^4 + 2x^3 + 3x^2 + 4x + 5$

polinomunun derecesi kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

4. $P(x^2) = (a + 1)x^5 + (2b - 4)x^3 + 2x^2 - 3$

ifadesi bir polinomdur.

Buna göre, $a \cdot b$ çarpımı kaçtır?

- A) -4   B) -2   C) -1   D) 2   E) 4

5. $Q(x) = x^{n-2} + 2 \cdot x^{5-n} + 1$

ifadesi bir polinomdur.

Buna göre, n kaç farklı değer alabilir?

- A) 6   B) 5   C) 4   D) 3   E) 2

6. $P(x)$ polinomunun başkatsayısı 2 ve derecesi 4'tür.

Buna göre,

I. $2x^2 - 4x$

II. $x^4 - 2x + 4$

III. $2x^4 - 3x^2 + 5$

ifadelerinden hangileri $P(x)$ polinomu olabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

Sabit Polinom

a_0 sıfırdan farklı gerçel sayı olmak üzere

$$P(x) = a_0$$

ise $P(x)$ polinomuna **sabit polinom** denir. Sabit polinomun derecesi **sıfır**dır.

Örneğin;

$P(x) = 1$, $Q(x) = \sqrt{2}$, $R(x) = a^2 - a$ ($a \neq 0$ ve $a \neq 1$) ve $T(x) = y^2 + y$ ($y \neq -1$ ve $y \neq 0$) polinomları birer sabit polinomdur.

BKS 10

$P(x)$ sabit polinom olmak üzere,

$$P(0) \cdot P(1) \cdot P(2) = 2^{12}$$

eşitliği veriliyor.

Buna göre,

$$P(x+1) + P(x-1)$$

toplamını bulunuz.

Çözüm

$a_0 \neq 0$ olmak üzere $P(x) = a_0$ denilirse

$$P(0) = P(1) = P(2) = a_0 \text{ olur. O halde}$$

$$a_0 \cdot a_0 \cdot a_0 = 2^{12} \implies (a_0)^3 = (2^4)^3 \implies a_0 = 2^4 = 16$$

bulunur.

$$\text{Buradan } P(x) = P(x+1) = P(x-1) = 16$$

$$P(x+1) + P(x-1) = 32 \text{ olur.}$$

BKS 11

$P(x)$ sabit polinom ve $m \neq -5$ olmak üzere,

$$P(x) = (m+4)x^4 + x^{m+2n} + m \cdot n$$

eşitliği veriliyor.

Buna göre, $P(1903)$ değerini bulunuz.

Çözüm

$P(x)$ sabit polinomunda x değişkenine bağlı bir terim olmamalıdır. O halde,

$$m+4=0 \quad \text{ve} \quad m+2n=0$$

$$m = -4 \quad -4 + 2n = 0 \implies 2n = 4 \implies n = 2$$

Bulduğumuz m ve n değerlerini $P(x)$ polinomunda yerine yazarsak,

$$P(x) = (-4+4)x^4 + x^{-4+2 \cdot 2} - 4 \cdot 2 = 0 + 1 - 8$$

$$P(x) = -7 \text{ bulunur. O halde } P(1903) = -7 \text{ dir.}$$

Sıfır Polinomu

$P(x) = 0$ polinomuna **sıfır polinomu** denir. Sıfır polinomunun derecesi belirsizdir.

BKS 12

a , b , c ve d gerçel sayılar olmak üzere,

$$P(x) = (2a+6)x^3 + (b-3)x^2 + c + d - 8$$

polinomu sıfır polinomudur.

Buna göre,

$$a + b + c + d$$

toplamını bulunuz.

Çözüm

$P(x)$ bir sıfır polinomu olduğundan x^3 ve x^2 li terimlerin katsayılarının ve sabit terimin 0 olması gerekir. O halde,

$$2a + 6 = 0 \implies a = -3$$

$$b - 3 = 0 \implies b = 3$$

$$c + d - 8 = 0 \implies c + d = 8 \text{ olur.}$$

Buradan $a + b + c + d = -3 + 3 + 8 = 8$ bulunur.

Polinomların Eşitliği

Dereceleri aynı ve aynı dereceli terimlerinin katsayıları birbirine eşit olan polinomlara **eşit polinomlar** denir.

$P(x)$ ve $Q(x)$ eşit polinomlar olmak üzere

$$P(x) = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_2 x^2 + a_1 x^1 + a_0$$

$$Q(x) = b_n x^n + b_{n-1} x^{n-1} + \dots + b_2 x^2 + b_1 x^1 + b_0$$

polinomları için

$$a_n = b_n, a_{n-1} = b_{n-1}, \dots, a_2 = b_2, a_1 = b_1, a_0 = b_0$$

eşitlikleri vardır.

BKS 13

$$P(x) = (m - 5)x^4 + (n + 2)x^2 + k$$

$$Q(x) = (1 + 2m)x^4 + (t - 2)x^3 + (6 - n)x^2 + 3$$

polinomları için $P(x) = Q(x)$ olduğu biliniyor.

Buna göre, $\frac{m-t}{k-n}$ değeri kaçtır?

Çözüm

$$P(x) = Q(x)$$

ise bu iki polinomun aynı dereceli terimlerinin katsayıları aynı olmalıdır.

$$(m - 5)x^4 + (n + 2)x^2 + k = (1 + 2m)x^4 + (t - 2)x^3 + (6 - n)x^2 + 3$$

eşitliğinden

$$\begin{aligned} m - 5 &= 1 + 2m & 0 &= t - 2 & n + 2 &= 6 - n & k &= 3 \\ m &= -6 & t &= 2 & 2n &= 4 & & \\ & & & & n &= 2 & & \end{aligned}$$

O halde,

$$\frac{m-t}{k-n} = \frac{-6-2}{3-2} = -8 \text{ olur.}$$

BKS 14

$$\frac{x+6}{x^2-4} = \frac{A}{x-2} + \frac{B}{x+2}$$

olduğuna göre,

$$A \cdot B$$

çarpımını bulunuz.

Çözüm

$$\frac{x+6}{x^2-4} = \frac{A}{x-2} + \frac{B}{x+2}$$

$$\frac{x+6}{x^2-4} = \frac{A(x+2) + B(x-2)}{x^2-4}$$

$$x + 6 = Ax + 2A + Bx - 2B$$

$$x + 6 = (A + B)x + 2A - 2B$$

$$A + B = 1 \quad \text{ve} \quad 2A - 2B = 6$$

$$A - B = 3$$

$$A + B = 1$$

$$+ \quad A - B = 3$$

$$2A = 4 \implies A = 2 \text{ ve } B = -1 \text{ olur.}$$

Buradan $A \cdot B = 2 \cdot (-1) = -2$ bulunur.

» SABİT POLİNOM, SIFIR POLİNOMU, POLİNOM EŞİTLİĞİ

1. $a, b \in \mathbb{R}$ olmak üzere,

$$P(x) = (3a - 9)x^3 + (b + 2)x^2 + a + b$$

polinomu sabit polinomdur.

Buna göre, $P(2022)$ değeri kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

2. $a \neq -1$ ve $c \neq 1$ olmak üzere,

$$P(x) = (a - 1)x^4 + 2x^{b-2a} + (c - 3)x + 1$$

polinomu sabit polinomdur.

Buna göre,

$$a \cdot b \cdot c$$

çarpımı kaçtır?

- A) 6   B) 3   C) 2   D) 1   E) 0

3. $P(x) = (a - 2)x^2 + b + 2$

polinomu sıfır polinomudur.

Buna göre, $a \cdot b$ çarpımı kaçtır?

- A) -4   B) -2   C) 1   D) 2   E) 4

4. $a \neq -2$ olmak üzere,

$$P(x) = (a + 1)x^2 + x^{b-3} + c + 1$$

polinomu sıfır polinomudur.

Buna göre,

$$a + b + c$$

toplamı kaçtır?

- A) -1   B) 0   C) 1   D) 2   E) 3

5. $P(x) = ax^2 + 2x - 3$

$$Q(x) = x^2 - (b + 1)x + c$$

ifadeleri birer polinomdur.

$$P(x) = Q(x)$$

olduğuna göre, $\frac{a \cdot b}{c}$ oranı kaçtır?

- A) -3   B) -2   C) -1   D) 1   E) 2

6. $P(x) = x^k + mx^2 + 6$

$$Q(x) = (m - 2)x^3 + (6 - m)x^2 + n$$

ifadeleri birer polinomdur.

$$P(x) = Q(x)$$

olduğuna göre,

$$k + m + n$$

toplamı kaçtır?

- A) 3   B) 6   C) 9   D) 12   E) 15

Katsayılar Toplamı

Bir polinomun katsayıları toplamı, polinomun değişkeninin yerine 1 yazılarak bulunur.

- $P(x)$ polinomunun katsayıları toplamı $P(1)$ dir.
- $P(x + 2)$ polinomunun katsayıları toplamı $P(1 + 2) = P(3)$ tür.
- $P(x^3 + 3x)$ polinomunun katsayıları toplamı $P(1^3 + 3 \cdot 1) = P(4)$ tür.
- $(x^2 + 2) \cdot P(x - 3)$ polinomunun katsayıları toplamı $(1^2 + 2) \cdot P(1 - 3) = 3 \cdot P(-2)$ dir.

BKS 15

$$P(x) = (x^3 + 3)^2 \cdot (4x - 3)^{10}$$

polinomunun katsayıları toplamını bulunuz.

Çözüm

$P(x)$ polinomunun katsayıları toplamı $P(1)$ olduğundan x yerine 1 yazılırsa

$$P(1) = (1^3 + 3)^2 \cdot (4 \cdot 1 - 3)^{10}$$

$$P(1) = (4)^2 \cdot (1)^{10} = 16 \text{ olur.}$$

BKS 16

a gerçel sayı olmak üzere,

$$P(x) = 3ax^4 + 2x^2 - ax + 2a - 5$$

polinomunun katsayıları toplamı $3a + 2$ dir.

Buna göre, a değerini bulunuz.

Çözüm

$P(x)$ polinomunun katsayıları toplamı $P(1)$ dir.

$$P(1) = 3a \cdot 1^4 + 2 \cdot 1^2 - a \cdot 1 + 2a - 5 = 3a + 2$$

$$3a + 2 - a + 2a - 5 = 3a + 2$$

$$4a - 3 = 3a + 2$$

$$a = 5 \text{ olur.}$$

BKS 17

$$P(x + 2) = -6x^2 + 3x + 4$$

olduğuna göre,

$$P(3x - 1)$$

polinomunun katsayılar toplamını bulunuz.

Çözüm

$P(3x - 1)$ polinomunun katsayılar toplamı

$$P(3 \cdot 1 - 1) = P(2) \text{ olur.}$$

$P(2)$ değerini bulmak için $P(x + 2)$ polinomunda x yerine 0 yazmalıyız.

$$P(0 + 2) = -6 \cdot 0^2 + 3 \cdot 0 + 4$$

$$P(2) = 0 + 0 + 4$$

$$P(2) = 4 \text{ olur.}$$

BKS 18

$$P\left(\frac{x-3}{3}\right) = 5x + 4$$

olduğuna göre,

$$(3x^2 + 1) \cdot P(x - 1)$$

polinomunun katsayıları toplamını bulunuz.

Çözüm

$$(3x^2 + 1) \cdot P(x - 1)$$

ifadesinde x yerine 1 yazılırsa

$$(3 \cdot 1^2 + 1) \cdot P(1 - 1) \rightarrow 4 \cdot P(0) \text{ olur.}$$

$P(0)$ değerini bulmak için $P\left(\frac{x-3}{3}\right)$ polinomunda x yerine 3 yazılırsa,

$$P\left(\frac{3-3}{3}\right) = 5 \cdot 3 + 4$$

$$P(0) = 19 \text{ bulunur.}$$

$$\text{Buradan } 4 \cdot P(0) = 4 \cdot 19 = 76 \text{ olur.}$$

Sabit Terim

Bir polinomun sabit terimi, polinomun değişkeninin yerine 0 yazılarak bulunur.

- $P(x)$ polinomunun sabit terimi $P(0)$ dir.
- $P(x - 2)$ polinomunun sabit terimi $P(0 - 2) = P(-2)$ dir.
- $P(x^2 + 3x + 4)$ polinomunun sabit terimi $P(0^2 + 3 \cdot 0 + 4) = P(4)$ tür.
- $(x + 2) \cdot P(x - 4)$ polinomunun sabit terimi $(0 + 2) \cdot P(0 - 4) = 2 \cdot P(-4)$ tür.

BKS 19

$$P(x) = (x - 2)^3 + 4(3x + 1)^4$$

polinomunun sabit terimini bulunuz.

Çözüm

$P(x)$ polinomunun sabit terimi $P(0)$ olduğundan x yerine 0 yazılırsa

$$P(0) = (0 - 2)^3 + 4(3 \cdot 0 + 1)^4$$

$$P(0) = -8 + 4 = -4 \text{ olur.}$$

BKS 20

$$P(4x + 2) = 7x^2 - 5x + 3$$

olduğuna göre,

$$(x^3 - 5) \cdot P(x + 6)$$

polinomunun sabit terimini bulunuz.

Çözüm

$$(x^3 - 5) \cdot P(x + 6)$$

polinomunda x yerine 0 yazılırsa

$$(0^3 - 5) \cdot P(0 + 6) = -5 \cdot P(6) \text{ olur.}$$

$P(6)$ değerini bulmak için $P(4x + 2)$ polinomunda x yerine 1 yazılırsa,

$$P(4 \cdot 1 + 2) = 7 \cdot 1^2 - 5 \cdot 1 + 3$$

$$P(6) = 5 \text{ bulunur.}$$

$$\text{Dolayısıyla } -5 \cdot P(6) = -5 \cdot 5 = -25 \text{ olur.}$$

BKS 21

$P(x)$ ve $Q(x)$ polinomlarıyla ilgili olarak,

- $P(4x - 2) + 3x = 3Q(2x) + x^2$
- $P(x - 3)$ polinomunun katsayıları toplamı 9 bilgileri biliniyor.

Buna göre, $Q(x)$ 'in sabit terimini bulunuz.

Çözüm

$P(x - 3)$ polinomunda x yerine 1 yazılırsa $P(-2) = 9$ olur.

$Q(x)$ polinomunun sabit terimi $Q(0)$ olduğundan,

$$P(4x - 2) + 3x = 3Q(2x) + x^2$$

eşitliğinde x yerine 0 yazalım.

$$P(4 \cdot 0 - 2) + 3 \cdot 0 = 3 \cdot Q(2 \cdot 0) + 0^2$$

$$P(-2) = 3 \cdot Q(0)$$

$$9 = 3 \cdot Q(0) \rightarrow Q(0) = 3 \text{ bulunur.}$$

BKS 22

$P(x)$ ve $Q(x)$ polinomlarıyla ilgili olarak,

- $P(2 - x) + Q(3 - x) = x^2 + 4x + P\left(\frac{x}{2}\right)$
- $P(x)$ polinomunun sabit terimi -2 , katsayılar toplamı 4 bilgileri biliniyor.

Buna göre, $Q(x + 1)$ polinomunun sabit terimini bulunuz.

Çözüm

$$P(0) = -2, P(1) = 4$$

$$P(2 - x) + Q(3 - x) = x^2 + 4x + P\left(\frac{x}{2}\right)$$

eşitliğinde x yerine 2 yazılırsa

$$P(2 - 2) + Q(3 - 2) = 2^2 + 4 \cdot 2 + P\left(\frac{2}{2}\right)$$

$$P(0) + Q(1) = 12 + P(1)$$

$$-2 + Q(1) = 12 + 4$$

$$Q(1) = 18 \text{ bulunur.}$$

$Q(x + 1)$ polinomunun sabit terimi $Q(0 + 1) = Q(1) = 18$ olur.

HIZLI BİLGİ

Bir $P(x)$ polinomunda

- Çift dereceli terimlerin katsayıları toplamı $\frac{P(1) + P(-1)}{2}$
- Tek dereceli terimlerin katsayıları toplamı $\frac{P(1) - P(-1)}{2}$ ile bulunabilir.

BKS 23

$$P(x) = (3x^2 + 1) \cdot (x + 2)^2$$

polinomu veriliyor.

Buna göre,

- $P(x)$ polinomunun çift dereceli terimlerinin katsayıları toplamını
- $P(x)$ polinomunun tek dereceli terimlerinin katsayıları toplamını

bulunuz.

Çözüm

$$P(x) = (3x^2 + 1) \cdot (x + 2)^2 \rightarrow P(1) = (3 \cdot 1^2 + 1) \cdot (1 + 2)^2$$

$$P(1) = 4 \cdot 9 = 36$$

$$P(-1) = (3 \cdot (-1)^2 + 1) \cdot (-1 + 2)^2 = 4$$

- $P(x)$ polinomunun çift dereceli terimlerinin katsayıları toplamı $\frac{P(1) + P(-1)}{2} = \frac{36 + 4}{2} = 20$ olur.

- $P(x)$ polinomunun tek dereceli terimlerinin katsayıları toplamı $\frac{P(1) - P(-1)}{2} = \frac{36 - 4}{2} = \frac{32}{2} = 16$ olur.

» KATSAYILAR TOPLAMI, SABİT TERİM

1. $P(x) = x^3 - 3x + c - 5$

polinomunun sabit terimi 3'tür.

Buna göre, c kaçtır?

- A) -5 B) -3 C) 2 D) 5 E) 8

2. $P(x) = ax^2 - 3x + 10$

polinomunun katsayıları toplamı 12'dir.

Buna göre, a kaçtır?

- A) -3 B) -2 C) 5 D) 7 E) 10

3. $P(x) = x + 2x^2 + 3x^3 + 4x^4$

polinomunun çift dereceli terimlerinin katsayılar toplamı kaçtır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 8 E) 10

4. $P(x) = x^2 + mx + m - 2$

polinomunun sabit terimi 1'dir.

Buna göre, $P(x - 2)$ polinomunun katsayılar toplamı kaçtır?

- A) -3 B) -2 C) -1 D) 1 E) 2

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

5. $P(x) = 2x^3 - (x + 1)^2 + k - 6$

polinomunun katsayıları toplamı -12'dir.

Buna göre, $P(x)$ polinomunun sabit terimi kaçtır?

- A) -15 B) -11 C) -10 D) -9 E) -4

6. $P(x) = ax - 2x^2 - 3x^4 + 4x^3$

polinomunun tek dereceli terimlerinin katsayıları toplamı 9'dur.

Buna göre, a kaçtır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Polinomlarda Toplama ve Çıkarma

Polinomlarla toplama ya da çıkarma işlemleri yapılırken dereceleri aynı olan terimlerin katsayıları kendi aralarında toplanır ya da çıkarılır.

Örneğin; $a, b \in \mathbb{R}$ olmak üzere,

$P(x)$ polinomunun bir terimi $a \cdot x^m$, $Q(x)$ polinomunun bir terimi $b \cdot x^m$ ise

$$a \cdot x^m + b \cdot x^m = (a + b) \cdot x^m$$

terimi $P(x) + Q(x)$ polinomunun bir terimidir.

$$a \cdot x^m - b \cdot x^m = (a - b) \cdot x^m$$

terimi $P(x) - Q(x)$ polinomunun bir terimidir.

BKS 24

$$P(x) = 6x^4 + 5x^2 - 7x + 4$$

$$Q(x) = 4x^3 - 3x^2 + 6x + 1$$

polinomları veriliyor.

Buna göre,

- $P(x) + Q(x)$ polinomunu
- $P(x) - Q(x)$ polinomunu
- $2P(x) + 3Q(x)$ polinomunu bulunuz.

Çözüm

Polinomlarda toplama ya da çıkarma işlemi yapılırken dereceleri aynı olan terimlerin katsayıları kendi aralarında toplanır ya da çıkarılır.

$$\begin{aligned} \text{a) } P(x) + Q(x) &= 6x^4 + 5x^2 - 7x + 4 + 4x^3 - 3x^2 + 6x + 1 \\ &= 6x^4 + 4x^3 + (5 - 3)x^2 + (-7 + 6)x + 4 + 1 \\ &= 6x^4 + 4x^3 + 2x^2 - x + 5 \text{ olur.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{b) } P(x) - Q(x) &= 6x^4 + 5x^2 - 7x + 4 - (4x^3 - 3x^2 + 6x + 1) \\ &= 6x^4 + 5x^2 - 7x + 4 - 4x^3 + 3x^2 - 6x - 1 \\ &= 6x^4 - 4x^3 + (5 + 3)x^2 + (-7 - 6)x + 4 - 1 \\ &= 6x^4 - 4x^3 + 8x^2 - 13x + 3 \text{ olur.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{c) } 2P(x) + 3Q(x) &= 2 \cdot (6x^4 + 5x^2 - 7x + 4) + 3(4x^3 - 3x^2 + 6x + 1) \\ &= 12x^4 + 10x^2 - 14x + 8 + 12x^3 - 9x^2 + 18x + 3 \\ &= 12x^4 + 12x^3 + (10 - 9)x^2 + (-14 + 18)x + 8 + 3 \\ &= 12x^4 + 12x^3 + x^2 + 4x + 11 \text{ olur.} \end{aligned}$$

BKS 25

$$P(x) = (a + 1)x^4 - x^3 + bx$$

$$Q(x) = 2x^4 + cx^3 + 2x + 1$$

polinomları veriliyor.

$$P(x) + Q(x) = 2x^4 + 2x^3 - 3x + 1$$

olduğuna göre, $\frac{c+b}{a}$ ifadesinin değerini bulunuz.

Çözüm

$$P(x) = (a + 1)x^4 - x^3 + bx$$

$$Q(x) = 2x^4 + cx^3 + 2x + 1$$

$$P(x) + Q(x) = (a + 3)x^4 + (c - 1)x^3 + (b + 2)x + 1$$

$$2x^4 + 2x^3 - 3x + 1 = (a + 3)x^4 + (c - 1)x^3 + (b + 2)x + 1$$

$$a + 3 = 2$$

$$c - 1 = 2$$

$$b + 2 = -3$$

$$a = -1$$

$$c = 3$$

$$b = -5$$

$$\text{Buradan } \frac{c+b}{a} = \frac{3-5}{-1} = 2 \text{ olur.}$$

BKS 26

$P(x)$ polinom olmak üzere,

$$P(x) + P(x - 1) = 2x^2 + 2x - 1$$

eşitliği veriliyor.

Buna göre, $P(3)$ değerini bulunuz.

Çözüm

$$P(x) + P(x - 1) = 2x^2 + 2x - 1$$

eşitliğinin sağ tarafı 2. dereceden bir polinomdur. $P(x)$ ve $P(x - 1)$ polinomları aynı dereceye sahip polinomlar olduğundan

$$P(x) = ax^2 + bx + c$$

biçiminde 2. dereceden polinom seçilir. $P(x)$ polinomunda x yerine $x - 1$ yazılırsa

$$P(x - 1) = a(x - 1)^2 + b(x - 1) + c$$

elde edilir. Buradan,

$$ax^2 + bx + c + a(x - 1)^2 + b(x - 1) + c = 2x^2 + 2x - 1$$

$$ax^2 + bx + c + a(x^2 - 2x + 1) + b(x - 1) + c = 2x^2 + 2x - 1$$

$$ax^2 + bx + c + ax^2 - 2ax + a + bx - b + c = 2x^2 + 2x - 1$$

$$2ax^2 + (b - 2a + b)x + 2c + a - b = 2x^2 + 2x - 1$$

$$2c + a - b = -1$$

$$2a = 2$$

$$2b - 2a = 2$$

$$2c + 1 - 2 = -1$$

$$a = 1$$

$$2b - 2 = 2$$

$$2c - 1 = -1$$

$$b = 2$$

$$2c = 0$$

$$c = 0$$

$$P(x) = x^2 + 2x \text{ olur.}$$

$$\text{Buradan, } P(3) = 3^2 + 2 \cdot 3 = 15 \text{ olur.}$$